

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ» МОЗ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

**Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю, присвяченої пам'яті ректора, члена-
кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука**

**«РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»
У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ
ОСВІТІ УКРАЇНИ»
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

21-22 травня 2015 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2015

УДК 614.253.52 (07.07)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

«Реалізація Закону України «Про вищу освіту» у вищій медичній та фармацевтичній освіті України» (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті ректора члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука (Тернопіль, 21–22 трав. 2015 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2015. – 608 с.

ЛІЦЕНЗІЙНІ ІСПИТИ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

А.М. Бербець

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

THE LICENSE EXAMS IN TEACHING OF THE FOREIGN STUDENTS OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY

A.M. Berbets

Bukovinian State Medical University

В статті розглянуто роль і місце сучасних ліцензійних іспитів в навчанні іноземних студентів. Показано, що основна увага повинна надаватися як іспитам «Крок-2», так і ліцензійним іспитам, які проводяться на батьківщині студента.

The paper provides information about the role of the modern license exams in educating of the foreign medical students. It's been reflected that the main attention should be paid equally to "Krok-2" exams and to the license exams which are implied in the country student came from.

Вступ. Ринок освітніх послуг у світі є дуже конкурентним. Ефективність отриманої освіти визначається багатьма критеріями, зокрема, рівнем теоретичних знань та практичних навичок, засвоєних студентом. Одним з основних способів контролю засвоєного та готовності студента до роботи в якості лікаря є інтегрований ліцензійний іспит.

Основна частина. Система ліцензійних інтегрованих іспитів є комплексом засобів стандартизованої діагностики рівня професійної компетентності. Метою ліцензійного інтегрованого іспиту є встановлення відповідності рівня професійної компетентності випускника (або інтерна) мінімально необхідному рівню згідно з вимогами Державних стандартів вищої освіти. Методологічною основою технології медичних ліцензійних іспитів є державні стандарти вищої освіти України. Технологічною основою медичних ліцензійних іспитів є стандартизоване тестування. Для проведення медичних ліцензійних тестових іспитів було розроблено комплекс комп'ютерних програм підтримки технології стандартизованого тестування, який отримав назву Standard Test [5].

В Україні вже більше 15 років проводиться інтегрований ліцензійний іспит «Крок-2», який підтвердив свою ефективність. Для студентів спеціальності «лікувальна справа» до складу цього іспиту входять питання терапевтичного, хірургічного, педіатричного, акушерсько-гінекологічного профілю, а також питання з загальної гігієни та соціальної медицини. Більшість питань з клінічних дисциплін побудовані у вигляді клінічних задач, коли увазі студента пропонується клінічна картина захворювання та інколи дані основних пара клінічних обстежень, нагомість пропонується виставити правильний діагноз чи обрати лікування для пацієнта. Це справедливо і для іспиту «Крок-2», що проводиться для іноземних студентів англійською мовою. Студенти зазначають, що клінічні задачі з акушерства та гінекології містять в тексті ключові слова та фрази, які виступають «мітками» і полегшують розв'язання завдання. Наприклад, в клінічній задачі, де від студента вимагається виставити правильний діагноз «позаматкова вагітність», зазвичай присутні такі «мітки» як «затримка менструації», «позитивний тест на вагітність» та «біль внизу живота, локалізований з одного боку». Це сприяє формуванню клінічного мислення у студента вже на етапі випускного курсу.

Водночас, слід зазначити, що ліцензійні іспити іноземних країн носять дещо інший характер, зокрема, в тих розділах, що стосуються акушерства та гінекології. Більшість іноземних студентів, що навчаються в Буковинському державному медичному університеті, є громадянами Індії, тому для отримання можливості проходження резидентури на батьківщині їм необхідно успішно здати ліцензійний іспит MCI (Medical Council of India). Питання з акушерства та гінекології, що виносяться на цей іспит, мають дещо інший характер: більшість питань побудовані не у вигляді клінічних задач, а є фактологічними. Наприклад, типовим питанням є,

коли студенту пропонується обрати серед запропонованих дистракторів правильну частоту розриву матки після кесаревого розтину в Індії або обрати з-поміж перелічених препарат, використання якого є забороненим законодавчо. В такій ситуації студент позбавлений «міток» в тексті завдання, тобто, єдиним шляхом для правильного його вирішення є знання необхідного факту. Різниця в методологічних підходах тривалий час викликала труднощі у іноземних студентів – випускників українських медичних вищих навчальних закладів при здачі ліцензійних іспитів у себе на батьківщині.

Враховуючи вищенаведене, адміністрацією Буковинського державного медичного університету (БДМУ) впроваджено зміни до навчально-методичний процесу, а саме, студенти – громадяни Індії отримали можливість підготовки до складання іспиту MCI з використанням дистанційних технологій навчання (сервера MOODLE БДМУ). Що стосується акушерства та гінекології, викладачами БДМУ підготовлено два електронні навчальні курси: «Obstetrics MCI» та «Gynecology MCI», які сумарно містять близько двох тисяч тестових запитань з дисципліни, отриманих з відкритих джерел. Студент має можливість в будь-який зручний час зайти на курс онлайн і пройти необхідну кількість запитань як в навчальному режимі, так і в режимі іспиту. Передбачена можливість вивчення питань як за темами, так і шляхом рандомізації завдань. Проходження даних MOODLE-курсів є можливим і рекомендованим для всіх іноземних студентів (не тільки громадян Індії), а також, за бажанням, і для студентів – громадян України. Ефективність даної освітньої технології підтверджується тим, що в 2014 році ті випускники БДМУ, які активно використовували дані MOODLE-курси в своїй підготовці, успішно з першої спроби здали іспит MCI на батьківщині, і приступили до проходження резидентури.

Висновок. Отже, для покращення професійного рівня студентів-медиків необхідним є широке запровадження в практику освіти новітніх методик з підготовки до іспиту «Крок-2» та до ліцензійних іспитів, які пропонуються випускникам-іноземцям у них на батьківщині. Відсоток іноземців, які успішно підтверджують отриманий в Україні лікарський диплом, є дуже важливим показником конкурентоспроможності як окремого вищого медичного навчального закладу, так і країни в цілому, на сучасному глобальному ринку освітніх послуг.

Література

1. Бербець А.М. Досвід викладання дисципліни «Акушерство та гінекологія» студентам-іноземцям за допомогою середовища «Moodle» / А.М. Бербець, О.А. Андрієць, О.В. Бакун // Матеріали X ювілейної Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах України на

новому етапі (18-19 квітня 2013 року, м. Тернопіль). – Тернопіль : «Укрмедкнига». – 2013. – С. 31-32.

2. Корж А.А. О воспитании клинического и аналитического интегративного мышления врача / А.А. Корж // Международный мед. журнал. – 2006. – Т. 12, № 1. – С. 122 – 124.

3. Мілерян В.С. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах: метод. посібник / Мілерян В.С. – К. : Хрещатик, 2006. – 80 с.

4. Приймак С.Г. Позитивні і негативні сторони Болонського процесу. Погляд студента. / Матеріали конференції «Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології». – Чернівці. – 2012. – С. 67.

5. Центр тестування МОЗ України [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: 1999-2015. – Режим доступу: <http://www.testcentr.org.ua> (дата звернення 17.04.2015) – Назва з екрана.

УДК 378.147.091.2/091.3-057.875-054.6-048.34

ДОСВІД НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

В.В. Березнюк, О.В. Ковтуненко, А.В. Зайцев, О.А. Чернокур
ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

EXPERIENCE OF FOREIGN STUDENTS TEACHING AT THE OTORHINOLARYNGOLOGY DEPARTMENT UNDER CREDIT SYSTEM CONDITIONS

V.V. Berezniuk, O.V. Kovtunenka, A.V. Zaitsev, O.A. Chornokur
SE «Dnipropetrovsk medical academy»

Резюме. Приведено досвід роботи кафедри оториноларингології ДЗ «ДМА» з іноземними студентами згідно до нових вимог організації навчального процесу. Поновивши навчально-методичну базу, кафедра внесла корективи у викладання спеціальності для студентів-іноземців. Для цього ми модернізували ситуаційні завдання, покращили надання матеріалу завдяки використанню сучасних комп'ютерних технологій та створили умови для якісної самостійної роботи студентів.

Abstract. The work experience with foreign students at Otorhinolaryngology Department at SE «DMA» in accordance with new educational process requirements is presented. Having updated educational and methodological basis, the department has introduced corrections into teaching of specialty for foreign students. We have modernized situational tasks, improved the provision of material due to modern computer technology usage and created conditions for qualitative independent work of students.

Вступ. Вхідження України до Болонського процесу зумовлює докорінні зміни в системі вітчизняної вищої освіти, примушує переглянути і традиційне розуміння багатьох питань, змінити ставлення до освітнього процесу, вимагає інтенсифікації пошуку нових технологій навчання, потребує вдосконалення національної освіти у напрямку підвищення якості професійного навчання [1].

Сьогодні в умовах гострої конкуренції на міжнародному ринку освітніх послуг зростають вимоги до української вищої школи щодо забезпечення високої якості підготовки майбутніх фахівців для зарубіжних країн. [3]. Проте, незважаючи на численну кількість наукових публікацій, присвячених цьому питанню, у науковій літературі недостатньо висвітлено особливості навчання іноземних студентів в Україні в умовах кредитно-модульної системи (КМС), хоча ця проблема є актуальною і вимагає подальшого вивчення [2].

Основна частина. Навчання іноземних студентів у Дніпропетровській медичній академії проводиться з 1990 року. На сьогоднішній день в ДЗ «ДМА» навчається 1700 студентів зі 46 країн світу [4]. Для більшості з них навчання проводиться російською або українською мовою (за їх вибором), а з 2004 року – англійською мовою для англомовних студентів.

За вимогами засвоєння медичної науки обов'язковим є спілкування студента з пацієнтами в клініці, тому всі студенти повинні мати певний словниковий запас. Для цього, згідно з програмою, всі іноземні студенти (в т.ч. англомовні) проходять мовну підготовку на кафедрі іноземних мов (1 курс – 520 годин медичний факультет і 490 стоматологічний; 2 курс – 490 і 310; 3 курс – по 60 годин). Після 1 і 2 курсу студенти складають підсумковий модульний контроль, після 3-го – залік. Таким чином, приходячи на кафедру оториноларингології на 4 році

навчання, більшість студентів володіє російською або українською мовою в межах розмовного спілкування, що полегшує процес викладання.

Викладання дисципліни проводиться протягом VII-VIII семестрів на четвертому курсі з використанням рейтингової системи і активних методів навчання, метою яких є стимулювання систематичної і самостійної роботи студентів, а також відпрацювання практичних навичок. Єдина програма за фахом складена для студентів медичних та стоматологічного факультетів. Згідно типовій програмі, розробленої на кафедрі оториноларингології Національного медичного університету і затвердженої МОЗ України, дисципліна структурована на 1 модуль, який розподілений на 4 смислових підрозділи. Погодинний учбовий план включає 10 год. лекцій, 40 год. практичних занять та 40 год. самостійної роботи для медичних факультетів та відповідно 10, 36 та 22 год. для стоматологічного факультету. Оцінка знань студентів на практичних заняттях проводиться в рейтингових балах. Поточні модульні контролю здійснюються викладачем і включають елементи теоретичних знань і практичних дій, а також контрольні зрізи (усне опитування, письмова контрольна робота). Самостійна робота студентів проводиться згідно наказу №161 Міністерства освіти України (2 червня 1993 р.) «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах». Якість самостійної роботи оцінюється як на аудиторних заняттях, так і під час підсумкового модульного контролю.

Для успішного впровадження нової програми навчання іноземних студентів 4 курсу за кредитно-модульною системою на кафедрі створено якісно нове методичне забезпечення: нові тексти лекцій, мультимедійні матеріали, методичні розробки до практичних занять для викладачів і студентів з обов'язковим повним поданням теоретичного матеріалу по темі,

<i>Е. М. Білецька, О. В. Антонова, Т. А. Головкова, Т. Д. Землякова, Н. М. Онул, О. В. Безуб</i> ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА НАУКОВІ НАДБАННЯ КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДСНИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ (ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ЗАСНУВАННЯ)	261
<i>Р. С. Булик, М. І. Кривчанська</i> РОЛЬ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ	262
<i>І. Д. Візнюк, Л. І. Власик</i> САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ. ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»	263
<i>Л. І. Власик, Н. М. Фундюк, О. М. Іфтода</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА» (ОКР «БАКАЛАВР») НА КАФЕДРІ ПІДСНИ ТА ЕКОЛОГІЇ БДМУ	263
<i>М. С. Гнатюк, О. Б. Слабий, Ю. О. Данилевич</i> ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ МІЖ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ ТА ЗАСВОЄННЯМ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ З ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ	264
<i>Д. В. Козак, Н. О. Давибіда</i> ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН НА КАФЕДРІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ, ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ»	265
<i>М. М. Корда, О. З. Яремчук, С. Р. Підручна, М. І. Куліцька, Г. Г. Шершун, О. І. Острівка, П. Г. Лихацький, І. П. Кузьмак, Т. Я. Ярошенко, А. С. Мудра, Н. А. Василюк, Л. М. Палиця</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОХІМІЇ	267
<i>Р. Б. Косуба, А. С. Петрюк</i> ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ	268
<i>А. Е. Худяков, О. В. Анисимова</i> ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ С ИНОСТРАННЫМИ СТУДЕНТАМИ НА КАФЕДРЕ ПАТОФИЗИОЛОГИИ	268
<i>О. М. Horoshko, О. У. Khomko, М. А. Ezhned, А. О. Palamar</i> ORGANIZATION OF PRACTICAL TRAINING OF TECHNOLOGY OF PHARMACEUTICAL PREPARATIONS IN COLLEGE OF UKRAINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY	269
<i>Т. А. Lobanova, О. У. Khomko, О. М. Goroshko, А. О. Palamar</i> MEANING OF PRE DIPLOMA PRACTICES IN FORMATION OF PROFESSIONALS IN SPECIALITY «PHARMACY» (EQL-JUNIOR SPECIALIST)	269

СЕКЦІЯ ІІІ
НОВІТНІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ (ПРОВІЗОРІВ) НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ

<i>М.А. Андрейчин, Н.А. Васильєва, В.С. Копча, О.Л. Івахів, І.С. Іщук, В.О. Качор, Н.А. Ничик, Н.Г. Завіднюк, Н.Ю. Вишневська</i> БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ	271
<i>Т.В. Ащеулова, О.М. Ковальова, Н.А. Сафаргаліна-Корнілова, Н.М. Герасимчук</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 1. ОСНОВ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ	271
<i>О.М. Барна, Г.Д. Кіржнер, С.С. Левенець, О.Ю. Комашко, О.О.Шемета</i> ПЕРШІ ПІДСУМКИ НОВОГО РЕЖИМУ ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ 5-ГО КУРСУ	272
<i>А.Д. Беденюк, В.Б. Доброродній, І.І. Смачило</i> ІНТЕГРАЦІЯ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ «ВІЙСЬКОВА ХІРУРГІЯ» В СТРУКТУРУ ДИСЦИПЛІНИ «ХІРУРГІЯ»	273
<i>І.М. Безкоровайна, В.В. Ряднова, Л.К. Воскресенська</i> РОЛЬ СТУДЕНСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА У ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-ОФТАЛЬМОЛОГА	275
<i>А.А. Берегова, А.М. Біловол, С.Г. Ткаченко, Н.Л. Колганова</i> ПРОФЕСІЯ – КОСМЕТОЛОГ: СУЧАСНІ ВИМОГИ	276
<i>А.М. Бербець</i> ЛІЦЕНЗІЙНІ ІСПИТИ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ	277
<i>В.В. Березнюк, О.В. Ковтуненко, А.В. Зайцев, О.А. Чернокур</i> ДОСВІД НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	278
<i>О.В. Блашова</i> РЕЗУЛЬТАТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ІЗ РОЗДІЛУ «НЕОНАТОЛОГІЯ» НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ ТА ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ	279